

**DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT**

Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

U. off. § 23 første ledd

Deres ref

Vår ref
09/ 5453 AFF

Dato
18.02.2010

Behandling av tilråding om uttrekk

Vi viser til Etikkrådets brev av 16. november 2009 med vedlagt tilrådning om at selskapene Africa Israel Investments Ltd (AII) og Danya Cebus Ltd (DC) utelukkes fra SPU. Tilrådingen baserer seg på en vurdering av at fondet løper en uakseptabel risiko for å medvirke til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner ved å være investert i disse selskapene.

Dette er første gang Etikkrådet tilrår et selskap utelukket på grunnlag av kriteriet "alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner". I tidligere saker hvor et utelukkelseskriterium har blitt anvendt for første gang, har Etikkrådet foretatt en grundig gjennomgang av innholdet i kriteriet og bl.a. på bakgrunn av retningslinjenes forarbeider og andre aktuelle kilder, utledet hvilke momenter Etikkrådet vil legge særlig vekt på i vurderingen av om det foreligger brudd på kriteriet. Departementet mener en slik tilnærmingstype generelt er hensiktsmessig, bl.a. av hensyn til forutberegnelighet ved anvendelse av kriteriet i senere saker. På denne bakgrunn vil departementet be Etikkrådet om å utdype noen enkeltheter i tilrådningen før en endelig beslutning fattes.

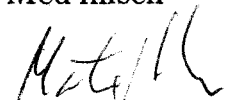
Kriteriet som omhandler krig og konflikt rammer etter sin ordlyd "alvorlige krenkelser av individers rettigheter". I den foreliggende saken er det ikke opplyst om spesifikke enkeltindividers rettigheter som har blitt krenket. Departementet forstår tilrådningen slik at det i denne sammenhengen er en kollektiv krenkelse av individer - den palestinske befolkningen på Vestbredden - som har vært avgjørende. Departementet antar at dette er i tråd med en alminnelig forståelse av internasjonal humanitær rett.

Etikkrådet legger i tilrådingen til grunn at dersom det er en *nær sammenheng* mellom et selskaps virksomhet og en stats brudd på IV Genève-konvensjon, kan investeringen i selskapet anses å utgjøre en uakseptabel risiko for fondets medvirkning til krenkelse av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner. Samtidig viser Etikkrådet til at det er selskapets subjektive forhold en skal ta stilling til, ikke staters eller andre aktørers mulige normbrudd. I saker som den foreliggende, hvor saksforholdet i all hovedsak er knyttet til en stats konvensjonsbrudd, mener departementet at det kunne vært ønskelig med en noe nærmere utdyping av hvilke momenter Etikkrådet mener er relevante i vurderingen av om det foreligger tilstrekkelig nær sammenheng (vil det for eksempel ha betydning hvem som er oppdragsgiver (evt. byggherre), spørsmål knyttet til selskapets kunnskap om omstendighetene som begrunner bruddet, om selskapets virksomhet også kommer den krenkede part til gode etc.) Det vises som eksempel til Etikkrådets utledning av relevante momenter i saker som gjelder menneskerettighetsbrudd (Total).

I tilrådingen uttaler Etikkrådet at ikke enhver økonomisk aktivitet i tilknytning til bosettingene nødvendigvis kan sies å utgjøre uakseptabel medvirkning til brudd på fondets etiske retningslinjer, men at det må legges en *vesentlighetsbetraktning* av selskapenes bidrag til grunn. Departementet er enig i dette utgangspunktet. Etikkrådets vesentlighetsvurdering ser i hovedsak ut til å være knyttet til entreprenørbransjens rolle i forbindelse med bosettingene, sett i forhold til andre bransjer og leverandørers bidrag. Departementet vil be om Etikkrådets syn på om dette vil medføre at eventuelle andre selskaper som har entreprenørvirksomhet knyttet til bosettinger på okkupert område, bør utelukkes fra porteføljen, eller om det også skal foretas en vurdering av om det aktuelle selskapets bidrag i tilfellet kan sies å være vesentlig innenfor bransjen.

Departementet vil videre be om enkelte utdypinger knyttet til faktum, da dette har betydning for vurderingen av eventuell pågående normbrudd og risiko for normbrudd framover i tid. Det heter i tilrådingen at DC i dag er entreprenør for flere byggeprosjekter i forbindelse med bygging av bosettinger på Vestbredden. Dokumentasjonen det er vist til ligger noe tilbake i tid. Departementet ber om at Etikkrådet opplyser om status for prosjektene og eventuelt også om Etikkrådet kjenner til andre prosjekter som DC er involvert i.

Med hilsen

Martin Skancke e.f.
ekspedisjonssjef

Wilhelm Mohn
rådgiver